

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/22/2024
Identifikačné číslo spisu:	2100899640
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2100899640.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčikovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu D&I Consulting Limited, 10 Dustan, Londýn N2 0UX, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, zastúpeného VRBA & PARTNERS s.r.o., Sliezka 9, Bratislava, IČO: 35 918 225, proti žalovanej U. Q., nar. X.X.XXXX, P. P. č. XX, zastúpenej JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom, Nám. SNP 2, Trnava, o zaplatenie 18 179,97 eur, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 11Cb/45/2000, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 31Cob/31/2019-567 a č. k. 31Cob/32/2019-567 zo dňa 28. apríla 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej o d m i e t a .

Žalobca m á proti žalovanej n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 11Cb/45/2000-488 zo dňa 16.5.2018 (druhý v poradí) v prvom výroku rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 801,40 eur, druhým výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol. Posledným výrokom rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že pôvodný žalobca VÚB a. s. sa žalobou domáhal voči pôvodne žalovanému 1/ Ing. X. Q. a žalovanej 2/ U. Q., aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 10 120,70 eur (304 896,17 Sk) titulom neuhradenej istiny z poskytnutého úveru, ako aj príslušenstva pozostávajúceho z riadnych úrokov vo výške 3 620,86 eur (109 081,96 Sk) za obdobie od 1.6.1998 do 31.5.1999, úrokov z omeškania za obdobie od 2.11.1998 (týkajúce sa mesiacov november 1998, december 1998, február 1999, apríl 1999) a od 1.6.1999 až do zaplatenia celej dlžnej sumy. Žalobca svoj nárok odôvodňoval tým, že pôvodnému žalovanému 1/ na základe Úverovej zmluvy č. 1/95 zo dňa 8.5.1995 poskytol konsolidačný úver vo

výške 1 342 000 Sk pri úrokovej sadzbe 18 %, ktorý sa žalovaný 1/ zaviazal splatiť do 31.12.1999 štvrtročnými splátkami. Návratnosť úveru si žalobca zabezpečil zriadením záložného práva k nehnuteľnému majetku žalovaných 1/ a 2/ na základe Záložnej zmluvy č. 1/95, ako aj ručiteľskou listinou č. 1/95 s ručiteľom U. Q., a zároveň aj záložnou zmluvou č. 3/95 k hnutel'ným veciam žalovaného 1/. Dodatkom č. 1 zo dňa 30.6.1995 bol úver navýšený o 62 896,17 Sk. Úver mal charakter konsolidačného úveru za účelom splatenia iných nesplácaných úverov dlžníka, pričom celková suma poskytnutá bankou bola vo výške 1 404 896,17 Sk, ktorá predstavovala istinu úveru poskytnutého na základe Zmluvy.

3. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 11Cb/45/2000-325 zo dňa 18.6.2015 konanie voči žalovanému 1/ zastavil v dôsledku späťvzatia návrhu žalobcu voči žalovanému 1/, a to z dôvodu, že na majetok žalovaného 1/ bol vyhlásený konkurz a žalobca svoju pohľadávku prihlásil do konkurzného konania. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol prvým rozsudkom zo dňa 18.11.2015 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť 18 179,97 eur, toto rozhodnutie bolo zrušené uznesením odvolacieho súdu zo dňa 31.10.2017 z dôvodu nedostatku špecifikácie výšky priznanej pohľadávky bez uvedenia spôsobu jej výpočtu.

4. Súd prvej inštancie následne v novom konaní zdôraznil, že vo vzťahu k namietanému nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v konaní ako aj vo vzťahu k vznesenej námietke premĺčania je vec ustálená z dôvodu, že odvolací súd tieto námietky vyhodnotil ako nedôvodné a nie je potrebné k nim znova zaujať stanovisko. Za nesporné považoval, že všetky splátky splatné do 31.3.1999 boli zo strany dlžníka uhradené, okrem posledných troch splátok (splátka ku dňu 30.06.1999, k 30.09.1999 a k 31.12.1999) v celkovej výške 304 896,17 Sk (10 120,70 eur). V priebehu konania žalovaná nepredložila súdu žiaden dôkaz o ich úhrade, preto súd prvej inštancie žalobe čo do sumy 10 120,70 eur titulom nesplatenej istiny vyhovel, a to aj čo do časti príslušenstva.

5. Ohľadom vykonania dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti vo vlastníctve dlžníka (pôvodného žalovaného 1/) súd prvej inštancie uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že bola vydražená za sumu 3 319,39 eur (100 000 Sk), avšak žalobca nepreukázal, že mu z tejto sumy bola vyplatená suma len vo výške 2 698,76 eur (81 302,80 Sk). Na základe toho vo zvyšku uplatnený nárok ako nepreukázaný zamietol.

6. Keďže súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 11Cb/45/2000-488 zo dňa 16.5.2018 nerozhodol o celom predmete konania, keď opomenul rozhodnúť o uplatnenom nároku na zmluvné úroky, doplniacim rozsudkom zo dňa 31.7.2018, č. k. 11Cb/45/2000-498, rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 6 508,41 eur, ako aj rozhodol o trovách konania.

7. O odvolaní žalobcu ako aj žalovanej rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 28.4.2020 č. k. 31Cob/31/2019-567 a č. k. 31Cob/32/2019-567, ktorým v prvom výroku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s doplniacim rozsudkom zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 18 179,97 eur. Druhým výrokom priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Odvolací súd posúdil ako dôvodnú námietku žalobcu, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je v rozpore s jeho výrokom, keď súd mal za nesporný nárok žalobcu na istinu 10 120,70 eur a napriek tomu napadnutým rozsudkom priznal žalobcovi voči žalovanej nárok v sume 6 801,40 eur, keď odpočítal od istiny 10 120,70 eur sumu 3 319,39 eur, ktorú mal žalobca získať titulom vyplatenia celej vydraženej nehnuteľnosti, a to napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 11Cb/45/2000-372 bolo konanie zastavené v časti o zaplatenie 2 698,76 eur, keď k späťvzatiu v tejto časti došlo z dôvodu, že pohľadávka žalobcu bola uspokojená vo výške 2 698,76 eur, po odrátaní nákladov dražby a odmeny dražobníka, čo nebolo v konaní sporné. Odvolací súd zdôraznil, že žalovaná v konaní ani nerozporovala, že cena dosiahnutá vydražením po odpočítaní nákladov bola iná ako suma 2 698,76 eur. Odvolací súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie sumy 10 120,70 eur voči žalovanej ako ručiteľke je dôvodný.

9. Ohľadom žalobcom uplatnených zmluvných úrokov odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si žalobou po pripustení zmeny žalobného návrhu uplatnil úroky vo výške 8 059,28 eur, avšak pri rozhodovaní vychádzal z vyčíslených úrokov vo výške 9 827,80 eur, od ktorej sumy súd znovu odpočítal sumu 3 319,39 eur, čo namietal žalobca v odvolaní. Odvolací súd túto námietku posúdil ako dôvodnú, nakoľko žalovaná v konaní nerozporovala, že žalobcovi bola vyplatená suma 2 698,76 eur (81 302,80 Sk) z predaja nehnuteľnosti v dobrovoľnej dražbe po odrátaní nákladov, dražby a odmeny pre dražobníka, ktorá suma bola žalobcom započítaná na poplatky (2 980,- Sk/98,92 eur), úroky z omeškania (18 146,07 Sk/602,34 eur) a čiastočne na riadne úroky (60 176,73 Sk/1 997,50 eur), v ktorej časti zobral žalobca žalobu späť a konanie už bolo v tejto časti právoplatne zastavené. Nebol teda dôvod, aby súd prvej inštancie znovu odpočítal aj od žalobcom uplatnených zmluvných úrokov sumu 3 319,39 eur. Odvolací súd preto posúdil ako dôvodnú námietku žalobcu, že nárok na zmluvné úroky je dôvodný vo výške 8 059,28 eur.

10. K námietke žalovanej, že sudca odignoroval jej podanie, odopretia plnenia ručiteľom v zmysle ust. § 549 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“), keď podľa nej sú jasné dôvody na uplatnenia odopretia plnenia ručiteľom, a to oneskorené podanie žaloby vo vzťahu k omeškaným úrokom a poplatkom a rok vedené konanie bez záujmu, túto námietku odvolací súd posúdil ako nedôvodnú, keďže s touto sa už riadne vysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody, na ktoré poukazovala žalovaná, sú v celom rozsahu neopodstatnené, bez vplyvu na vecnú správnosť rozsudku a doplnacieho rozsudku, avšak odvolacie dôvody, na ktoré poukazoval žalobca, sú opodstatnené, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným (poznámka dovolacieho súdu - správne doplnacím) rozsudkom podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), zmenil.

11. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), prípustnosť ktorého odôvodnila podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) aj c) CSP. Najvyššiemu súdu navrhla, aby rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vrátane doplnacieho rozsudku podľa § 449 ods. 3 CSP zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná jej náhradu trov konania. Zároveň žiadala, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

12. Dovolateľka namietanú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP videla v tom, že oba súdy nižšej inštancie pristupovali svojvoľne k hodnoteniu dôkazov. Dovolateľka za problematické vnímala ustálenie pasívnej legitimácie pôvodného žalovaného 1/ ako podnikateľa označeného ako Ing. X. Q., E. XX, I., IČO: 14 100 649, ktorý mal byť stále nesprávne označovaný, a tiež aj pasívnu legitimáciu žalovanej, ktorá bola ako ručiteľka v prospech podnikateľského subjektu Ing. X. Q., E. 12, I., IČO: 14 100 649. Namietala, že žalovaný 1/ bol nesprávne označovaný vo všetkých listinných dokumentoch, ktoré sa týkajú poskytnutého úveru, ručiteľskej listiny ako aj samotnej žaloby, a preto jeho označenie pokladá za zmätočné. Poukázala na chybnosť označenia žalovaného 1/ už v úverovej zmluve č. 1/95, v označení ktorom absentuje dodatok „MIBAFRUKT“. Mala za to, že už pôvodný žalobca VÚB a. s. nesprávne zažaloval zástupcu podnikateľa, fyzickú osobu Ing. Q., čo je iný subjekt, ktorý nemá pasívnu legitimáciu.

13. Podľa dovolateľky je určitá zmätočnosť aj v oznámení o ďalšom postúpení pohľadávky zo dňa 11.6.2007, ktorým oznámením spoločnosť GFR s.r.o. oznamuje Ing. X. Q., P. (subjektu, ktorý podľa nej nemá pasívnu legitimáciu v spore, a voči ktorému je preto oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 526 ods. 1 OZ neúčinné), že GFR s.r.o. postupuje pohľadávku na spoločnosť D&I Consulting Limited so sídlom 29 Juliana Close, Londýn N2 OTJ, spoločnosť číslo: 4867734. Dovolateľka je názoru, že aktuálny žalobca D&I Consulting Limited nemá aktívnu legitimáciu v spore v dôsledku nesprávneho postúpenia pohľadávky vo výške 547 689,90 Sk, ktoré je v rozpore s § 526 ods. 1 OZ.

14. Ďalej vo vzťahu k ručiteľskej listine č. 1/95 a záložnej zmluve č. 1/95 uviedla, že pokiaľ je v žalobe nesprávne uvedená strana sporu, ktorá nie je dlžníkom Všeobecnej úverovej banky a.s., tak žalovaná U. Q. nemôže byť pasívne legitimovaná na základe ručiteľskej listiny, lebo tá sa vzťahuje výlučne na

poskytnutie úveru dlžníkovi - podnikateľovi Ing. X. Q., E. XX, I., IČO: 14 100 649 a nevzťahuje sa na nesprávne označený subjekt nepodnikateľa a nie úverového dlžníka Ing. X. Q., P.

15. Dovolateľka poukazovala aj na ustálenie nároku žalobcu a základných úrokov tvrdiac, že rozhodnutia súdov sú nesprávne, keďže sa nevysporiadali s aktívnou a pasívnou legitimáciou a nesprávne vypočítali úrok, keď nezohľadnili rozhodnutie Predstavenstva VÚB a.s. zo dňa 29.4.1996 - zmenu v úrokovej politike, ktorá sa týkala nároku žalobcu. Uviedla, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie postupovali svojvoľne a neprofesionálne, neujasnili si okruh aktívne a pasívne legitimovaných v spore, neujasnili si výšku uplatňovaného nároku voči podnikateľovi Ing. X. Q., ako aj dosah listinného dokladu - Záznam z rokovania VÚB a.s. s podnikateľom Ing. X. Q. zo dňa 19.5.1998 na výpočet základných úrokov a na celkové ustálenie nároku žalobcu voči podnikateľovi Ing. X. Q..

16. Záverom dovolateľka žiadala o odklad vykonateľnosti rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videla v zmätočnej žalobe, v nesprávnom ustálení osoby aktívnej a pasívnej legitimácie zo strany konajúcich súdov a v nesprávnom ustálení možnej výšky nároku žalobcu.

17. K dovolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca uvádzajúc, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie považuje za vecne aj právne správne. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol, aby zamietol dovolanie žalovanej, tiež aby zamietol návrh na odklad vykonateľnosti a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou) dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť [§ 447 písm. c) a f) CSP].

19. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP, a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j., aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

K námietke porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP

21. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala predovšetkým z ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko jej mal súd nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenej vade zmätočnosti predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v rámci hodnotenia dokazovania vykonaného súdmi nižšej inštancie.

22. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúci je výlučne záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017).

23. Vzhľadom na obsah dovolania musí dovolací súd pripomenúť mimoriadny charakter dovolania ako opravného prostriedku. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu

nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané sudy prvej a druhej inštancie ako skutkové sudy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

24. Dovolateľka v rámci dovolania namietala, že sudy svojvoľne pristupovali k hodnoteniu dôkazov, avšak bližšie neuvádzala, ktoré dôkazy a skutočnosti mali byť súdmi nižšej inštancie svojvoľne hodnotené. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd vykonáva dokazovanie a hodnotí predložené dôkazy podľa svojho uváženia v zmysle zákona. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/53/2021 zo dňa 21.06.2022; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 615/2022 zo dňa 20.12.2022). Vyhodnotenie, ktorá skutočnosť tvrdená a dokazovaná v civilnom sporovom konaní je pre rozhodnutie vo veci samej významná a ktorá nie, je doménou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Zákonné ustanovenie § 191 CSP upravuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ktorá napriek pomenovaniu nevytvára (všeobecnému) súdu priestor pre ľubovoľné (svojvoľné) hodnotenie dôkazov. Prípadná svojvoľnosť v procese hodnotenia dôkazov je nežiaducim prvkom v súdnom konaní, ktorý zakladá nielen rozpor postupu a naň nadväzujúceho súdneho rozhodnutia so zákonom, ale aj so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

25. Tiež, ako vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.7.2022 sp. zn. 3Obdo/7/2022, výnimkou je situácia, ak hodnotenie dôkazov je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich (dôkazov, pozn.) pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020) alebo pokiaľ je odôvodnenie rozhodnutia súdu extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012), čo sa však na uvedený prípad nevzťahuje.

26. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmlátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

27. Dovolací súd pripomína, že hodnotenie dôkazov, ako aj závery z nich odvodené, pri celkovom posudzovaní skutkového stavu predloženého súdu, sa vždy spája s argumentáciou strán vyplývajúcou z použitého procesného útoku alebo obrany. Tento celok napokon vedie súd k prijatiu právnych záverov vo vzťahu k nároku v konaní uplatnenému. Súd nehľadá pre tú-ktorú stranu najpriaznivejšie riešenie, hodnotí dôkazy v kontexte predloženej právnej argumentácie tak, aby tvrdený skutkový dej, a z neho vyplývajúce právne závery tvrdené stranou, skutočne naplnili právnou normou predvídané riešenie.

28. Dovolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie ani odvolací súd nevyhodnotili dôkazy svojvoľne a mimo prípustného a logického rámca hodnotenia dôkazov tak, aby tým došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Pokiaľ ide o ostatné námietky dovolateľky, dovolací súd konštatuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, keď z ustanovenia § 442 CSP vyplýva, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

29. Najvyšší súd má za to, že argumentácia žalovanej je v podstate založená na jej nespokojnosti s rozsudkami súdov nižšej inštancie z hľadiska výsledku konania a jej predstáv, pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, nakoľko

právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Dovolací súd záverom k namietanej vade podľa ust. § 420 písm. f) CSP uvádza, že žalovaná len opakuje svoju interpretáciu skutočností, a uvádza argumenty, s ktorými sa už súdy nižšej inštancie v rámci svojich odôvodnení v dostatočnej miere vysporiadali. Dovolací súd v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu nezistil ani iné prípadné logické nedostatky alebo rozpor v jednotlivých záveroch súdu, v tomto smere nezistil nesprávnosť a nezákonnosť procesného postupu odvolacieho súdu z hľadiska dodržania limitov daných úpravou civilného sporového konania pre zachovanie pravidiel spravodlivého súdneho procesu.

31. Pre prípad, že žalovaná prípustnosť dovolania podľa tohto dovolacieho dôvodu (§ 420 písm. f) CSP) čiastočne vyvodzovala aj z právnych záverov, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutie (nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním, skutkovými a právnymi zisteniami, nesprávne interpretovanie právnej normy), dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvoláva) to, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj judikát R 54/2012, ale aj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením. Pokiaľ teda aj zvyšná časť námietok dovolateľky týkajúcich sa procesného postupu súdov v konaní smerovala v podstate k nesprávne zistenému skutkovému stavu a z neho vyplývajúcemu nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, tak dovolací súd uvádza, že v tejto časti dovolania nešlo o prípustné dovolacie dôvody.

32. Dovolací súd preto uzatvára, že nedošlo k namietanému porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces, a táto nebola postupom súdov nižších inštancií vylúčená z realizácie svojich procesných práv. Za týchto okolností tvrdenie dovolateľky, že postupom súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces, nie je dôvodná, čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. c) CSP pre jeho neprípustnosť.

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP

33. Dovolaťka prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) aj c) CSP bez bližšej špecifikácie a odôvodnenia.

34. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

35. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (viď uznesenie najvyššieho súdu z 13. júla 2017, sp. zn. 3Cdo/235/2016).

36. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo

či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

37. Pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nepostačuje len všeobecne vznesená námietka, z ktorej nie je možné zistiť právne posúdenie veci, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne a bez uvedenia toho, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z dovolania nie je možné identifikovať, o ktorý z prípadov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP by sa malo v tomto prípade jednáť.

38. Dovolací súd len poznamenáva, že nie je úlohou dovolacieho súdu hádať, ktorú normu (v dovolaní neuvedenú), a ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli, pričom je potrebné prihliadať v rámci rovnovážneho prístupu súdu v dovolacom konaní aj k právam protistrany. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, akú právnu otázku, a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Mohol by tým podsúvať strane sporu majúcej záujem na zvrátení výsledku konania pred nižšími súdmi (za cenu porušenia princípu rovnosti zbraní) svoje vlastné úvahy o tom, čo je pre rozhodnutie vo veci zásadné, pominúc na tomto mieste ďalšie riziko dezinterpretácie obsahu dovolania (vyloženia si dovolacím súdom nesprávne, správnosť ktorej právnej úvahy nižších súdov alebo niektorého z nich mal dovolateľ v úmysle namietat). (K tomu uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 27.8.2019, sp. zn. 4Obdo/43/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti v zmysle uznesenia ústavného súdu zo 14.10.2021, č. k. III. ÚS 555/2021-21). Zároveň pokiaľ dovolateľ tvrdí, že odvolací súd z vykonaného dokazovania nezistil správne skutkový stav a preto vec nesprávne právne posúdil, nejedná sa o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné, resp. nesprávne zistenie skutkového stavu.

39. Dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila ust. § 421 ods. 1 písmená a), b) aj c) CSP, čo tiež samo osebe vyznieva zmätočne pri hľadaní odpovede dovolacieho súdu, keď dovolateľka neformuluje žiadnu právnu otázku nadväzujúcu na niektorú zo zákonom predpokladaných možností.

40. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolateľ musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (k pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/29/2017 - R 71/2018). Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Na základe argumentácie obsiahnutej v dovolaní nie je možné posúdiť, vyriešenie akej právnej otázky (či akých právnych otázok), pri ktorej (ktorých) riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľka namietala.

41. Rovnako vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolateľka nesformulovala žiadnu právnu otázku. Z dovolania tak nie je zrejmé, akú právnu otázku dovolateľka chce riešiť, keď túto jasne nekonkretizovala, a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená alebo nie.

42. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby dovolací súd túto otázku vyriešil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli.

43. Napokon vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, žalovaná v dovolaní

ničím nepreukázala (a odkazom na vzájomne si protirečiacie rozhodnutia najvyššieho súdu nedoložila) svoj názor o nesprávnom právnom posúdení prejednávanej veci konajúcimi súdmi.

44. Žalovaná v dovolaní jednoznačnú otázku, ktorá by mala základ či už v odklone od existujúcej judikatúry, alebo v rozdielnych právnych názoroch vyplývajúcich z rôznych rozhodnutí dovolacieho súdu, nepoložila, a rovnako tak ani neformuluje otázku, ktorú dovolací súd doteraz nevyriešil.

45. Dovolací súd uvádza, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP, nemožno považovať argumenty žalovanej v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade len jej nespokojnosť s vyvodením iných skutkových zistení a záverov súdmi nižších inštancií. Samotná polemika dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) a spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, nezodpovedá kritériám uvedeným v § 432 CSP. Rovnako pod toto zákonné ustanovenie nie je možné subsumovať nesúhlas dovolateľky s procesným postupom súdov nižších inštancií pri vykonávaní dôkazov a ich vyhodnotení.

46. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľka nevymedzila dovolací dôvod uplatnený v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP spôsobom uvedeným v § 432 až § 435 CSP, čo vylučuje uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a je naplnený dôvod pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP.

47. Dovolací súd ešte k označeniu subjektu pôvodne žalovaného 1/ uvádza, že napriek tomu, že žalovaný 1/ ako fyzická osoba podnikateľ nebol v jednotlivých dokumentoch označený celým svojim obchodným menom (absencia dodatku k obchodnému menu fyzickej osoby - podnikateľa „MIBAFRUKT“), tak z ustanovení § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vyplýva, že fyzická osoba - podnikateľ podniká vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, a teda za svoje záväzky z podnikania zodpovedá celým svojim majetkom, a to aj takým, ktorý na podnikanie nevyužíva. Preto nie je možné oddeľovať fyzickú osobu - podnikateľa a fyzickú osobu - nepodnikateľa (ako sa snaží počas celého konania podsúvať žalovaná), keďže ide o totožný subjekt. Z hľadiska hmotnoprávneho (§ 7 Občianskeho zákonníka), ako aj procesného (§ 61 CSP, resp. v predchádzajúcej úprave § 19 OSP) ide vždy o totožný subjekt s jedinou právnou subjektivitou (teda nejde o dva rôzne subjekty so samostatnou právnou subjektivitou). Je tak bez právneho významu, či ide o záväzok obchodnoprávny alebo občianskoprávny, pretože všetky záväzky sa uspokojujú z toho istého majetku, kedy sa stráca opodstatnenosť takéhoto rozlišovania pre účely splnenia záväzkov, resp. uspokojenia z majetku dlžníka, ktorý je fyzickou osobou, či už podnikateľom alebo nepodnikateľom. Po zániku podnikateľského oprávnenia stráca fyzická osoba oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti, avšak fyzická osoba ako subjekt nezaniká, rovnako ako nezanikajú jej záväzky z podnikateľskej činnosti. Tu podporne dovolací súd poukazuje na svoju dlhodobú ustálenú rozhodovaciu prax v tejto otázke, a to aj poukazom na rozhodnutie pochádzajúce už z obdobia vzniku spornej pohľadávky sp. zn. 6Obo/219/1997 ohľadom dôsledkov neúplného označenia účastníka konania, z ktorého vyplýva, že ak je v žalobe pri označení účastníka - fyzickej osoby - súkromného podnikateľa, uvedené len jej meno a priezvisko bez dodatku, odlišujúceho osobu podnikateľa alebo druh podnikania, nie je to dôvod na zastavenie konania (publikované pod č. 14/1998 v časopise Zo súdnej praxe).

48. Vzhľadom na vyššie uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že v podmienkach danej veci k naplneniu tvrdeného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ani podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) ani c) CSP, nedošlo. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

49. Vzhľadom na odmietnutie dovolania žalovanej sa dovolací súd už osobitne nezaoberal návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia (§ 444 ods. 1, 2 CSP) a vzhľadom na tento výsledok dovolacieho konania ho bez ďalšieho nepovažoval za opodstatnený, o čom dovolací súd v súlade s ustálenou súdnou praxou samostatné rozhodnutie vyjadrené vo výrokovej časti nevydáva (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/616/2015, 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020,

1Obdo/43/2020).

50. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

51. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.